

GEERT GROTE

ALLIANTIE

PENGEDACHTE

september 2011

Daar waar het denken begint, begint ook de taal. Een creatief proces in ons krijgt steeds meer houvast aan steeds weer nieuwe woorden. En in moedertaal waargenomen geuren, relaties, emoties lijken te worden verankerd in ons diepste geheugen. Taal brengt intimiteit, taal verbindt. In onze context begrijpen we elkaar. Taal maakt onderdeel uit van onze eigen biotoop, ons eigen kleine cultuurlandschap. Daarbij verleent ook de bril van taal ons een eigen visie op onze wereld. Zo denk ik, ik ben mijn taal. De landen en hun talen generen zo hun eigen waarden en voorkeuren, laten hun eigen hart spreken. Juist deze verscheidenheid werkt aan alle kanten creativiteit in de hand.

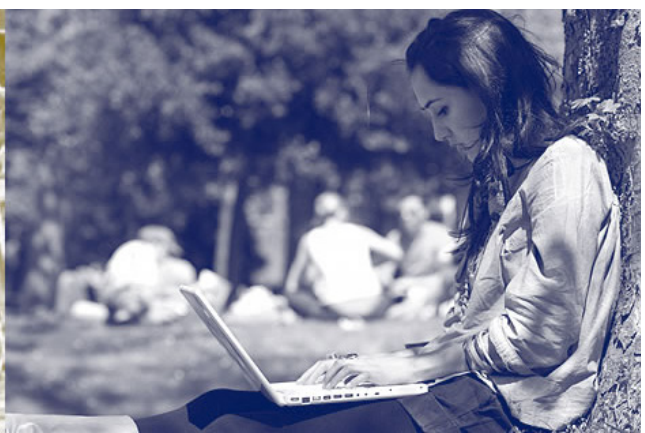
Taal verbindt. In de wereld van de wetenschap geldt een soortgelijk adagium. De taal verzorgt de uitwisseling. We zijn hier samen in de Latijnse School: het gebruik van een gemeenschappelijke taal, het Latijn, het Engels nu, vereenvoudigt de onderlinge communicatie, het opent deuren. Gemakkelijk en o zo waardevol om met wetenschappelijke vrienden gesprekken te voeren over welk onderwerp dan ook. Om van Japan tot en met LA gelezen te kunnen worden. Het nut van deze uitwisseling met behulp van een *lingua franca* is evident, maar als het gaat om de geesteswetenschappen, waarbij de mens en zijn taal en cultuur het middelpunt vormen – geschiedenis, filosofie, taal- en letterkunde-, mag niet de eigenheid van ieders taal vervagen onder een nog steeds dikker wordend laagje Engelstalig vernis.

De rol van taal als een van de pijlers van onze identiteit, onze biotoop met bijbehorende woordenschat, komt zo in botsing met de rol van taal als louter instrument van communicatie.

Verregaande verengelsing binnen het hoger onderwijs kan bovendien leiden tot een taalverarming binnen de landsgrenzen. Het schriftelijk gebruik van het Nederlands, de eerste taal van het land, dreigt op het hoogste niveau in het gedrang te komen, terwijl toch in politiek en bestuur, de rechtspraak, opvoeding en onderwijs, journalistiek, een perfect gebruik van de landstaal absoluut een vereiste is. Nederlands spreken en schrijven is hoofdzaak en een zaak van het hoofd. Onze Grondwet spreekt die taal en onze kwaliteitskrant. De wereld om ons heen is gebaat bij een taal die een blijvend vooraanstaande positie bekleedt. Een positie die zij behoudt door serieus genomen te worden in onderwijs en wetenschap.

Dit is onze gedachte, onze boodschap.

Bij het uitdragen van onze boodschap is de Deventer denker en wetenschapper Geert Grote, voorganger van de Moderne Devotie, onderwijsvernieuwer en een van de eerste bruggenbouwers tussen het Latijn en de volkstaal, een bron van inspiratie. Voor een breed publiek maakte hij teksten toegankelijk door ze vanuit het Latijn naar het Middelnederlands te vertalen. Voor beide taaluitingen was plaats, ook in de wetenschap. De moedertaal, de eerste taal, de taal van de emotie,

'Sarijs handschrift' vervaardigd in kringen van de Moderne Devotie (Deventer, Zwolle, 14e eeuw). Collectie Historisch Centrum Overijssel. Zie <http://maandvande-geschiedenis.innl.nl/page/23017/nl>

lijkt niet weg bij het meest innige en intense denken van de mens.

DE PEN speelt in ons verhaal een bijzondere rol. De lekenbroeders in de kring van Geert Grote verdienden de kost met ambachtelijk schrijfwerk (in het Latijn en het Nederlands) voor de uit te geven boekwerken en kregen al gauw de bijnaam 'broeders van de penne'. Voor 'studenten' aan de Deventer Latijnse School leverde het verrichten van kopieerwerk in de schrijfateliers van deze broeders schrijfvaardigheid, geestelijke vorming en ook nog een mooie bijverdienste op.

De Geert Grote Alliantie hoopt op een nieuwe generatie 'broeders en zusters van de penne', die het belang van de moedertaal als taal van cultuur en wetenschap op zijn juiste waarde weet te schatten.

UITREIKING EERSTE GEERT GROTE PEN 29 JUNI 2011

De Geert Grote Pen, een nieuwe prijs voor de beste masterscriptie filosofie geschreven in de Nederlandse taal, bestaande uit:

€2.500,- contant, integrale publicatie van de scriptie door de Deventer Universitaire Pers en voor de winnaar een luxe Waterman vulpen

Op woensdagmiddag 29 juni 2011 werd in de Latijnse School te Deventer de eerste Geert Grote Pen uitgereikt aan (de vervangster van) Michiel Meijer. Zijn scriptie 'Nietzsche, Taylor en de tegengestelde krachten van de moraal', bleek winnaar van de door de Alliantie geselecteerde 'Geert Grote Vijf'.

De middag begon voor genomineerden en juryleden in de Stads- en Athenaeumbibliotheek aan het Klooster 12 te Deventer. Van stadsarchivaris en Geert Grote-kenner dr. Clemens Hogenstijn kregen zij een korte inleiding over de naamgever van de pen en enkele bijzondere Middeleeuwse werken waren speciaal voor vandaag tevoorschijn gehaald. Deze bijeenkomst vormde de opmaat naar een spannende bijeenkomst in het 'hol van de leeuw', de Deventer Latijnse school, waar niet alleen Geert Grote, maar ook Alexander Hegius en Erasmus eeuwen geleden onderwijs genoten.

Om kwart voor drie begon met een openingswoord van de voorzitter de eigenlijke uitreikingsplechtigheid. In aanwezigheid van de juryleden mevrouw dr. Joke Hermsen, schrijfster en filosofe, en de hoogleraren in de wijsbegeerte prof. dr. Rudi te Velde en prof. dr. Paul van Tongeren gaf iedere genomineerde een presentatie van zijn scriptie ten beste.

Wij beluisterden achtereenvolgens:

- Aan het einde van de geschiedenis. Geschiedfilosofie en geschiedwetenschap in een overgangstijd, van Gijs van Aniel, Universiteit Leiden
- Artificieel bewustzijn en *the explanatory gap*. Een zoektocht naar de fundamenteën van het bewustzijn, van Rob van de Ven, Universiteit van Tilburg
- '(...) denn dieser Eingang war nur für dich bestimmt.' Over Derrida's interpretatie van Kafka's *Vor dem Gesetz*, van Toni van Gennip, Radboud Universiteit Nijmegen
- Nietzsche, Taylor en de tegengestelde krachten van de moraal, videopresentatie van Michiel Meijer, Universiteit van Tilburg

De genomineerden: v.l.n.r. Rob van de Ven, Toni van Gennip, Gijs van Anandel, Michiel Bellon en Hedwig Gaasterland, die de prijs in ontvangst nam voor winnaar Michiel Meijer, die niet aanwezig kon zijn.

- Verveelde goden: Kierkegaard, ironie en post-modernisme, van Michiel Bellon, Katholieke Universiteit Leuven

Het juryrapport, gecomponeerd en voorgelezen door Joke Hermesen, omschreef de waardering voor de verschillende scripties en maakte uiteindelijk de voorkeur van de jury bekend: Michiel Meijer uit Tilburg werd met zijn scriptie over Nietzsche en Taylor de winnaar van de eerste Geert Grote Pen.

Bij deze eerste uitreiking hield jurylid professor Paul van Tongeren een vurig pleidooi voor gebruik van de moedertaal in de geesteswetenschappen. 'Verregaande verengelsing leidt tot taalverarming; verder lijkt het er op dat de student maar een vreemde taal kent, het Engels', aldus Van Tongeren, die ook verbonden is aan het Internationale Tijdschrift voor Filosofie, dat

Michiel Meijer, winnaar Geert Grote Pen 2011

uitsluitend in de moedertaal geschreven artikelen publiceert. Voorts wees hij op zijn eigen ervaring gedurende vele jaren hoogleraarschap, dat met het invoeren van het Engels als wetenschapstaal het niveau aan de universiteiten opvallend is gedaald. 'Nederengels' is volgens Van Tongeren 'vaak een beproeving om te lezen; en als men dan eens een eindschrijft van een Engelstalige student leest, dan is dat een verademing', aldus de hoogleraar: 'Een Nederlandse academicus heeft de woordenschat van een gemiddelde tienjarige Engelstalige. Dat moet je ook de prachtige Engelse taal niet aan willen doen!'.

Hedwig Gaasterland nam aan het eind van de middag de Geert Grote Pen en oorkonde van de winnaar in ontvangst. De overige genomineerden kregen alle lof toegezwaaid voor hun meesterwerken.

Na afloop van het officiële programma werd een filosofisch etentje aangeboden door de Geert Grote Universiteit in het Oudste Bewoonde Stenen Huis van Nederland aan de Sandrasteeg. Bij die gelegenheid werd alle Pen-kandidaten publicatie van hun scriptie aangeboden.

NB. Deze publicatie is in voorbereiding. De exacte prijs staat nog niet vast, maar zal 'studentvriendelijk' zijn. Voorintekenen is mogelijk via info@geertgrote-alliantie.nl

DANK

De Geert Grote Alliantie bedankt de jury voor haar deskundige commentaar op de scripties, haar stimulerende woorden, haar aanwezigheid en belangstelling op de dag van de uitreiking.

Verder bedankt zij iedereen die zich op een of andere manier heeft ingespannen om deze uitreiking mogelijk te maken: degenen die zich bezighielden met de voorselectie; MWFY Beeld & Taal, die ons creatieve en technische ondersteuning verleende; verder hoofdsponsor Waterman voor de beschikbaar gestelde vulpennen, de Deventer Universitaire Pers en de Geert Grote Universiteit voor hun bijdragen in natura, donateurs en uiteraard de leden van Alliantie .

Zie verder :

www.geertgrote-alliantie.nl;

www.geertgrote-univ.nl

LID ZIJN OF WORDEN VAN ONZE VERENIGING

De Geert Grote Alliantie is officieel opgericht op 29 juni 2006 als Vriendenvereniging van de Geert Grote Universiteit i.o. te Deventer, maar haar activiteiten verkeerden vervolgens een jaar of vier in 'slaapstand', omdat de meest gedreven 'Vrienden' zelf de belangrijkste initiatiefnemers van de Geert Grote Universiteit bleken te zijn. Inmiddels beschikt de Universiteit i.o. over een zeer uitgebreide bibliotheek en twee onderzoeksinstituten. *Zij waardeert en respecteert het gebruik van de moedertaal als taal van onderwijs en wetenschap.* De Universiteit drijft op steun van particulieren. Zie www.geertgrote-univ.nl, ook onder 'donateurs' en 'Anna van Twickelofonds'. Het laatste fonds is opgericht in januari 2010.

In de zomer van 2010 pakten drie vrouwen, verzot op taal en filosofie, de draad van de nog steeds bestaande vereniging Geert Grote Alliantie op. Zij hadden er behoefte aan juist dit aspect: 'het behoud van het Nederlands (i.c. de moedertaal)

in de GEESTESWETENSCHAPPEN', dat verankerd lag in de oprichtingsakte van de Alliantie, tot enig doel van de vereniging te maken. De doelgroep van de vereniging is daarmee tegelijkertijd breder geworden.

De Geert Grote Alliantie richt zich met de Geert Grote Pen op de **academische filosofie**, omdat juist in deze alfawetenschap taal en denken bijzonder innig met elkaar verbonden zijn. De jaarlijkse uitreiking van deze prijs aan jonge filosofen die het Nederlands, hun moedertaal, hebben gebruikt in hun wetenschappelijke werk, ziet de Geert Grote Alliantie als een eerbetoon aan het gebruik van de moedertaal in **alle** geesteswetenschappen.

De wetenschappelijke inspiratie van magister Geert levert de energie voor de jaarlijkse pennenstrijd.

KOSTEN VAN EEN LIDMAATSCHAP:

Een gewoon lidmaatschap kost € 50 per jaar

Studenten betalen € 12,50.

Het jaar loopt van 1 juli -1 juli.

Geert Grote Pen donaties zijn welkom.

Corrie Dolmans-Klumper

info@geertgrote-alliantie.nl

www.geertgrote-alliantie.nl

GEERT GROTE ALLIANTIE

Kamer van Koophandel Oost Nederland 0814921

RABOBANK: 12.41.62.967

o.v.v. Geert Grote Alliantie Deventer

Sponsor Geert Grote Pen 2011:

WATERMAN
PARIS